Historia Gostyczyny **[1]**

Historia Gostyczyny

Opracowując tą część witryny chcemy złożyć serdeczne podziękowania Panu Ryszardowi Twardemu, który jako jedyny do tej pory napisał książkę zbierającą najistotniejsze informacje na temat naszej miejscowości "GOSTYCZYNA i PARAFIA - zarys dziejów 1294 - 1994". Dzięki tej pozycji mogliśmy łatwiej opracować nasz odsyłacz. gromadzi ona bowiem bardzo rozproszone informacje historyczne na temat naszej wsi.

Webmasterskie dzięki!!!

Gostyczyna - jest jedną z niewielkich wsi położonych w Wielkopolsce Południowej na stokach doliny strumyka Głogówka (potocznie Lipówka). Pierwsze wzmianki o tej miejscowości pochodzą z roku 1294 i 1319 dotyczą one kościoła parafialnego i Wacława z rodu Zarembów, do których należała Gostyczyna. W okresie kiedy kościoły zaczęły uzyskiwać własne źródła dochodów pochodzące z nadań książąt i możnowładców kościół w Gostyczynie również otrzymał takie źródło w postaci dwóch łanów roli, dziesięciny ze wszystkich folwarków oraz gospodarstw kmiecych dziewięciu wsi. W XV wieku szlachta utrzymująca się do tej pory z czynszów płaconych przez chłopów rozpoczęła proces tworzenia folwarków pańszczyźnianych, których funkcjonowanie opierało się na przymusowej pracy chłopów. W tych czasach dziedzicami Gostyczyny byli Gilbert a.Gisbrecht, Zbigniew Tęczyński i Mikołaj - książę na Racibożu. Praca pańszczyźniana była mało wydajna i zamiast wzrostu spowodowała spadek plonów. Drobna szlachta i chłopi znaleźli się w trudnej sytuacji spowodowanej wahaniami cen zboża masowo eksportowanego za granicę. Wiele mniejszych majątków zostało wykupionych przez magnatów masowo skupujących ziemię. W wyniku tego procesu Gostyczyna w I połowie XVII w. przeszła w ręce znanej w Wielkopolsce rodziny Szołdrskich. Świadectwem ich obecności jest dobudowana do kościoła od strony północnej kaplica p.w.św. Jana Nepomucena. W latach 1655 - 1657 "Potop Szwedzki"

spustoszył kraj pozbawiając mieszkańców wsi możliwości utrzymywania się z ograbionych i spalonych przez najeźdźcę gospodarstw. Rodziny chłopskie były nagminnie sprzedawane przez swoich właścicieli. Poprawę sytuacji przyniósł sarmacki styl życia preferowany w późniejszym okresie. Był on ściśle związany ze wsią. Nastała moda na rodowe dworki z parafią. Wadą tego okresu było jednak utożsamianie narodu ze szlachtą. Od 1775 roku na skutek przeobrażeń społecznych szlachta bez ujmy na honorze mogła zajmować się handlem i rzemiosłem. Zacierała się różnica między nią a bogatym mieszczaństwem i chłopstwem. Narodem zaczęto nazywać wszystkie stany i warstwy społeczne. Małe wsie pokroju Gostyczyny zaczęły mieć lepsze widoki na przyszłość. Powoli nabierały większego znaczenia. W 1789 roku sejm czteroletni zarządził spis ludności. Dzięki niemu wiemy, że w owym czasie do parafii Gostyczyna należały wsi: Chotowo, Węgry, Śmiłów, Sobocin, Chotyń Pustkowie, Strzegowa, Glapiniec, Leziona, Wielopole, Osiek, Sławino, Zamoście, Żydowo i Gostyczyn - współczesna Gostyczyna. Parafia należała do dekanatu kaliskiego. W 1793 roku po II Rozbiorze Polski Gostyczyna znalazła się w granicach zaboru pruskiego. Nastąpiły duże zmiany. Chłopi mieliu w pewnym stopniu zapewnioną opiekę rządową, która w pewnym stopniu chroniła ich przed wyzyskiem. Otrzymali również prawo do posiadania gruntów. W 1810 roku do parafii Gostyczyna należały jeszcze: Leziona, Sławin, Węgry, Chotow, Osiek, Śmiłów, Gostyczyna, Żydów i pustkowia: Sobocin, Radziszew, Zamoście, Wielopole i Glapiniec. Parafia liczyła 2500 mieszkańców, w tym 1048 wiernych katolików, 38 członków innych wyznań i 19 Żydów. Również Okres Wojen Napoleońskich ma swój ślad w Gostyczynie. Z tych czasów pochodzi znalezisko złotych dukatów szczegółowo opisane w książce **Pana Ryszarda Twardego** (zapraszamy do lektury tej pozycji wszystkich miłośników naszej miejscowości). Po klęsce Napoleona powracają na nasze ziemie rządy pruskie. Utworzony zostaje nowy podział administracyjny. Żydów przechodzi do parafii Chełmce. Rzeką Prosną w Śmiłowie przebiega granica między Prusami i Rosją. Fakt ten podnosi rangę okolicznych wsi w tym także Gostyczyny. W 1881 roku Gostyczyna Liczy 18 dymów, 236 mieszkańców w tym 22 ewangelików, 206 katolików i 8 Żyów. Część z nich nie potrafiła pisać ani czytać. W 1887 roku po podziale powiatu odolanowskiego na dwie części Gostyczyna znalazła się w nowo utworzonym powiecie ostrowskim.Dwa lata później w parafii wybuchnęła epidemia dyfterytu zmarły wówczas 104 osoby w tym 30 dzieci. Po I wojnie światowej na skutek Powstania Wielkopolskiego Gostyczyna została przyłączona do niepodległego państwa polskiego. Swój udział w odzyskaniu niepodległości mieli mieszkańcy okolicznych wsi a szczególnie Stanisław Banasiak z Leziony który poległ w walce o Ojczyznę (jego odnowiony nagrobek znajduje się na parafialnym cmentarzu). W 1925 roku cały dekanat Ołobocki przeszedł z diecezji Gnieźnieńskiej do Poznańskiej (obecnie należymy do diecezji Kaliskiej). W tym też roku robotnicy rolni w majątkach podnieśli strajk w okolicznych majątkach wysuwając postulaty płacowe. Później nastały czasy okupacji i okres w którym władzę w majątkach przejęli Niemcy. 25 stycznia 1945 roku Armia Radziecka wyzwoliła Gostyczynę i rozpoczął się okres Polski Ludowej. W latach 1954 - 1967

istniała Gromadzka Rada Narodowa w Gostyczynie. W 1990 roku zakończył się okres komunizmu i powstała III Rzeczpospolita z gospodarką rynkową. Obecnie na naszym terenie rozwija się intensywna gospodarka rolna a nasze rolnictwo stanęło u wrót Unii Europejskiej. Myślę, że poradzi tam sobie wcale nieźle. Największe szanse mają duże dobrze zmechanizowane gospodarstwa z elastycznością produkcji. W1994 roku uroczyście obchodziliśmy 700 lecie kościoła i parafii. Z tej okazji odbyło się wiele imprez, powstała książka Pana Twardego i wmurowano koło kościoła kamień z tablicą pamiątkową. Na zakończenie należy wspomnieć, że po nowym podziale administracyjnym, w styczniu 1999 roku znaleźliśmy się ponownie w woj. wielkopolskim (wcześniej było kaliskie), w powiecie ostrowskim i gminie Nowe Skalmierzyce.

Source URL: https://spgostyczyna.noweskalmierzyce.pl/pl/strona/historia-gostyczyny

Links:
[1] https://spgostyczyna.noweskalmierzyce.pl/pl/strona/historia-gostyczyny